בס"ד

נדב

ואביהוא

פרשת שמיני

רש"י ומדרש על הפרשה

בתוספת "וידם אהרון"

בחסדי ה' עלי..

דוד יעקב תורג'מן.

בס"ד

"וידם אהרון"

אהרון הכהן – הכהן הגדול..איש החסד ..האיש שעושה שלום בין כולם..
רואים שמתחילת הדרך הוא מבוטל ל-ה' יתברך בצורה מוחלטת !!!
מבוטל למשה רבנו (אחיו הקטן) .. בידיעה שכל מילה שלו זה ממש דבר ה' !
לא שואל שאלות.. עושה הכל בנאמנות.

והנה מגיע היום הגדול..יום הקמת המשכן !!
משה רבנו קורא לאהרון ולבניו.. ואומר לו - הגיע הרגע שתהיה כהן גדול !
אהרון מקריב קורבנות .. מברך את העם .. וחסדי ה' – אש יורדת מהשמים...השראת שכינה !
שמחה גדולה ועצומה לאין ערוך !!

ופתאום – משה רבנו לוקח את אהרון לצד ואומר לו שהייתה תקלה קטנה..
הבנים שלך עשו משהו לא לעניין..והם..מתו..
הם לקחו מחתה , שמו עליה קטורת והקריבו לפני ה' אש זרה..
משה נותן לו הסבר קטן שירגיע אותו וישמח אותו.. ואהרון מצידו לא מביע שום תגובה או תרעומת..לא שואל על ה'.. לא שואל את משה אפילו..
אהרון מגיע לדרגה נפלאה – "וידם אהרון" !

אבל רגע.. כפי שאמרנו , אהרון הוא שיא הביטול.. אם כן מה המעלה שלו שהוא שותק?
יותר מזה – מה העניין של התורה לאמר לנו שאהרון שותק?
האבות שתקו וקיבלו הכל באהבה..ועוד דוגמאות רבות.. למה צריך להדגיש שאהרון שתק?

<u>דיבור שווה כסף , שתיקה שווה..</u>

נלך להתחלה ברשותכם..
משה רבנו מקים את המשכן ומקפל את המשכן 7 ימים רצוף .. והשכינה לא שורה במשכן !
ביום השמיני משה קורא לכולם שיבואו ויראו איך אהרון נכנס לתפקיד של הכהונה.. והוא נותן הוראות מפורטת מה צריך לעשות כדי שתשרה שכינה סוף סוף !

אהרון ובניו מבצעים הכל מושלם ו.. השכינה לא שורה במשכן.. כולם בטוחים ש-ה' לא סלח להם על חטא העגל.. לא נעים בכלל..כולם בצער..

אהרון מתבייש ואומר למשה "יודע אני שכעס הקב"ה עלי ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל"

ומשה מציע לו שיכנסו ביחד לאוהל מועד..

רש"י שואל – למה הם נכנסו לשם?

תשובה ראשונה : להתפלל ולבקש רחמים שתרד שכינה.

תשובה שנייה : ללמדו על מעשה הקטורת.

וחסדי ה'..אש יוצאת מלפני ה' ואוכלת את הקורבנות מעל המזבח..

שמחה עצומה לאין ערוך !!!

כמובן , כמו שכולנו יודעים , כשאנשים שמחים הם פותחים שולחן ועושים סעודה !!

אפשר לאמר גם סעודת הודיה..

נדמיין לרגע.. מי יושב בשולחן שנמצא בתוך המשכן?

משה , אהרון , נדב , אביהוא , אלעזר ואיתמר

הם צריכים לאכול בתור כוהנים כמובן..הם גם שותים יין.. ומעל הכל שמחים שמחה עצומה !

אהרון מצידו – מספר להם את מה שקרה באוהל מועד..

מספר שהוא ומשה התפללו שתרד שכינה..וגם מספר להם שהוא לימד אותו את הסוד הנפלא של מעשה הקטורת..

האמת – מצד חינוך שלהם – הוא אמור היה ללמד אותם את זה.

רק שאהרון שכח מי יושב איתו בשולחן.. לא פחות ולא יותר .. שני אנשים שכל כולם דבקות נוראה ב-ה' יתברך ! שני אנשים שנראה יותר מאוחר את המעלה העצומה שלהם..

שני אנשים שמשה יעיד עליהם שהם יותר גדולים ממנו ומאהרון..

שני האנשים האלה הם.. נדב ואביהוא.

ברגע שאהרון מספר להם את הסוד הנפלא הזה.. הסוד שהמלאכים גילו למשה רבנו כשעלה למרום..הסוד שגורם נחת רוח ל-ה' .. "הקטורת" ! נדב ואביהוא מיד לוקחים את המחתה.. שמים עליה קטורת ונכנסים פנימה ..

על דעת עצמם , בלי לשאול אף אחד , הם רוצים לעשות נחת רוח ל-ה' !

כמובן כולנו יודעים מה הסוף..

כשמשה מבשר לאהרון את הבשורה , אהרון מיד מבין שהוא עשה טעות אחת קטנה..

אהרון מבין שהוא היה חייב לקרוא את השטח טוב יותר..

אהרון מבין שנדב ואביהוא כל כך רוצים תמיד לשמח ולדבוק ב-ה'.. שכל דבר קטן שהוא יאמר יעורר אותם..

אהרון מבין שהוא היה צריך פשוט לחכות לזמן אחר ללמד אותם על מעשה הקטורת..

אהרון מבין שהוא דיבר יותר מדי..

אהרון מבין שהוא היה צריך פשוט..לשתוק.

לכן , כשמשה מבשר לו על מה שעשו שני בניו.. הוא עושה תשובה במקום..

"וידם אהרון"

דיברתי במקום שבו הייתי צריך לשתוק..

עכשיו שיש לי מה לאמר אני יעשה תשובה.. אני אשתוק.

"וידם אהרון"

נלמד מכאן שני דברים :

א. **אפשר לבנות בתים ובניינים עם רוב פאר והדר .. אבל אם הקב"ה לא משרה שכינתו באותו בית או עסק .. לא שווה כלום !**
   משה רבנו בכבודו ובעצמו הקים 7 פעמים את המשכן..וקיפל אותו..כי לא שרתה השכינה.
   השראת השכינה היא העיקר .. ועל זה צריך להתפלל.

ב. **לפעמים יש רצון עז לאמר דברים , דברים חשובים וקדושים.. אבל צריך לדעת מתי התזמון הנכון לאמר אותם.**

וברשותכם , נעבור בחסדי ה' לעיקר..

<u>"נדב ואביהוא"</u>

<u>נדב ואביהוא</u>

שאלת השאלות הגדולה בפרשתנו היא :

"מה היה חטאם של נדב ואביהוא ?"

שאלה זאת העסיקה את התנאים..את פרשני המקרא..את כולם !

ריבוי הדעות הוא כל כך גדול , שאתה מוצא את עצמך מבולבל..

איך יכול להיות , ששני אנשים כל כך צדיקים , חטאו כל כך ועשו דברים אשר לא יעשו?

פרק י' פסוק ב' : "<u>ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם.."</u>

רש"י כותב – "לא מתו בני אהרן אלא ע"י שהורו הלכה בפני משה רבן..שתויי יין נכנסו למקדש.."

וכמובן ישנם בגמרא עוד סברות למה היה חטאם.

אם רגע נעמיק ברש"י..

רש"י מצטט את המילים "ותצא אש" – כלומר קשה לו על דרך הפשט שני המילים האלו.

מוזר – הרי לפני שני פסוקים נכתב בפסוק "ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח..."

למה שם רש"י לא עמד על מילים אלו.

נסתכל על אותו פסוק שלפני.. ושם כתוב :

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח...וירא כל העם וירנו..."

מכאן אפשר לראות – שהייתה שמחה עצומה כשיצאה אש מלפני ה'..ואפילו מבחינת גילוי שכינה – זה היה ממש גילוי אדיר ומשמח.

ולכן קשה לרש"י – כי כאן זה פסוק לא הכי משמח – גם בוצע בו חטא כביכול של נדב ואביהוא וגם הם מתו , וכמובן שזה קצת העיב על השמחה..

אז למה כתוב כאן "ותצא אש"? מה משמח כאן?

<u>חטא נדב ואביהוא</u>

רש"י מעתיק את דברי המדרש "ויקרא רבה" :

רבי אליעזר אומר – לא מתו בני אהרן אלא ע"י שהורו הלכה בפני משה רבן.

רבי ישמעאל אומר – שתויי יין נכנסו למקדש.

שוב – יש פה דעות של "מה היה חטאם של נדב ואביהוא?"..

אז מה משמח כאן? מה המעלה?

נעבור לפסוק הבא – פסוק ג' :

"ויאמר משה אל אהרון הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן"

מה העניין של "וידם אהרן" כאן?

רש"י מצטט כמעט מילה במילה את "ויקרא רבה" :

אמר לו משה לאהרן – אהרן אחי , יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום והייתי סבור או בי או בך.. עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך.

ומתוך זה "וידם אהרן" – אהרן שתק.

אבל מחילה – הם עשו כרגע חטא חמור – חטא שגרם למותם – אז למה הם גדולים ממשה ואהרון.

נלך לויקרא רבה ונראה שרש"י השמיט כמה מילים – אולי במכוון..

אהרן אחי, יודע הייתי...ועכשיו שני בניך גדולים ממני וממך. <u>כיון ששמע אהרן שבניו יראי שמים הן</u> שתק. וקיבל שכר על שתיקתו – שנאמר וידם אהרן..

כשאהרן שמע ממשה שבניו הקריבו אש זרה שלא צוו עליה , במילים אחרות הם עשו מדעתם..

והורו הלכה בפני משה רבן – אהרון התחיל כבר לחשוב אחרת.. נגמר האיפוק כלפי בניו !

ונוסיף עוד את הדעות השונות על מעשיהם הבעייתים :

לא נשאו נשים , פרועי ראש היו , שתויי יין היו , מחוסרי בגדים היו.. וכו...

ונוסיף את מה שהם אמרו :

"מתי ימותו שני זקנים אלו, ואני ואתה שמוכנים לחזות את ה' ננהיג את הדור"

אהרון , אבא שלהם , רואה שהם לאורך כל הדרך לא מפסיקים לעשות שטויות...
וכך גם בעיניים הרגילות של האנשים מסביב (אולי אפילו של משה רבנו ..)
מה פתאום הם מחליטים לא להתחתן?
מה זה כל ההנהגות המוזרות שלהם?
למה הם כל כך בטוחים בעצמם , שהם בעזות אומרים שהם מבינים יותר מגדולי הדור?
אבל אהרן העדיף לזרום איתם תמיד..כי הוא אוהב שלום ורודף שלום ..
אבל עכשיו - שהם מתו , אהרן ממש לא יכול לסבול את החוסר יראת שמיים שלהם..
ובגלל זה מוסיף ה"ויקרא רבה" – כיוון ששמע אהרן שבניו יראי שמים הם – שתק"
אהרון בעצמו לא האמין שמה שנדב ואביהו עשו – הם עשו מתוך יראת שמים..

לפעמים גם גדול הדור כמו משה רבנו יכול לטעות.. לטעות ולא לראות מי הם נדב ואביהוא.
כי נאמר למשה כבר בהר סיני שהקב"ה עתיד לקדש את הבית במיודעיו !! ומשה בטוח שזה הוא ואהרון..
גם אהרון , אבא שלהם טעה בהם , וכמו כולם חשב שהם פשוט עושים מה שבה להם !!
ופתאום משה רבנו גילה לו שהם הכי גדולים שיש !!
במילים אחרות משה אומר לאהרון שכל הדברים שנדב ואביהוא עשו עד היום..
כל רשימת החטאים שמייחסים להם..וכל מה שהם חשבו וראו בעין לא טובה..
כל זה היה מושלם ולשם שמים !! הם פשוט יראי שמים !!
ואהרן הופתע מאוד... כל זה היה לשם שמים?
אבל אהרון היה אמיתי..הוא קיבל את האמת לאמיתה , ולכן הוא שתק..
לא בושה להודות שטעיתי כלפיהם לאורך כל הדרך.. עכשיו אני שותק.

ועכשיו נחזור לרש"י על פסוק ב' :
היה לרש"י קשה איך אותה אש משמחת מצד אחד ומצד שני לא...
אבל עכשיו מובן ש - "ותצא אש" של נדב ואביהוא הייתה אש טובה ומשמחת בדיוק כמו האש שיצאה ואכלה את העולה..

ומה שרש"י כותב ש"הורו הלכה בפני רבן" ו"שתויי יין נכנסו" זה בכלל לא חטא..
זה בדיוק להפך – זאת המעלה שלהם – שהם ראו רק את ה' בלבד ואפילו את משה הם לא שאלו..הם כל כך היו דבקים ב-ה' שהם יכלו להורות הלכה בפני רבם..

כנ"ל גם "שתויי יין" ושאר כל הכביכול "חטאים" שמייחסים להם..הכל נעשה מתוך דביקות ב-ה'. ואפילו משה ואהרן לא דמיינו שדווקא הם הכי גדולים בדור..לכן - "וידם אהרן"
אבל הקב"ה מפרסם את חסידיו האמיתיים ומגלה לכולם..
כשם שיצאה אש מלפני ואכלה את הקורבנות לפני 2 דקות (וכולם שמחו שמחה גדולה) כך גם אש יצאה מלפני דקה ולקחה את נדב ואביהוא שהגיעו לדבקות בלתי נתפסת בי..

מכל האמור יוצא שנדב ואביהוא לא חטאו מעולם – והיו צדיקים גמורים – וכל מה שמייחסים להם כביכול זה בדיוק הפוך... זה מעלתם הנוראה !!

ולכן המסקנה מכל האמור היא : **נדב ואביהוא לא חטאו כלל !!!**

נראה להוסיף - שמעלתם העיקרית של נדב ואביהוא הייתה שעשו מה שליבם אומר להם בלי לשאול את הרב.. והם רצו להתלבש ולתת כח במי שעושה כמוהם..
ידוע שפנחס כביכול הורה הלכה בפני רבו – וזה בדיוק מה שהם עשו..
ולכן הוא זכה שנשמתם דבקה בו..
וכמובן שזה גם תיקון להם (בהנחה שהיו צריכים) כי הוא בא והודיע למשה כביכול על המעשה שהוא רוצה לעשות עם זמרי בן סלוא..ואולי זאת הנקודה שהייתה חסרה להם..
להודיע לצדיק..
למרות שכמו שאמרנו ב"ה – להורות הלכה בפני רבם זו בדיוק מעלתם – בדרגתם העצומה !

צריך לדעת שלפעמים קשה לתפוס בהבנה אנשים מסויימים..
כלפי חוץ זה יראה לנו כמו מעשים מעוררי שאלות.. לא נבין מה הדרך הזאת שלהם..
אבל גם פה נצטרך לדעת שלפעמים גם הרב יכול לראות את תלמידו עושה משהו והוא יטעה בו , ולא יבין מה הוא עושה.. כנ"ל גם האבא יכול לטעות בן שלו ולא להבין שהוא עושה הכל הכל לשם שמים !!
המזל הוא , שמגיע רגע והקב"ה מגלה את כל האמת !!

שנזכה לעין טובה על הזולת !
שנזכה לדון לכף זכות תמיד כל אחד !!
שבת שלום ומבורך !